

עת"א 4883/12/14 - אשרף עלון נגד נציב בית הסוהר

בית המשפט המחוזי בירושלים
לפני כב' השופט דוד מינץ

30 דצמבר 2014

עת"א 4883-12-14

בעניין: אשרף עלון ע"י ב"כ עו"ד פתחי מתוללי

העותר

- נגד -

נציב בית הסוהר באמצעות פרקליטות מחוז
ירושלים, עו"ד אורי גולדשטיין

המשיב

פסק דין

עתירה לפי סעיף 62א לפקודת בתי הסוהר (נוסח חדש), תשל"ב 1971, במסגרתה נתבקש להורות למשיב לאפשר לעותר לחזור ולהמשיך בביצוע עבודות השירות אשר הוטלו עליו בגזר הדין שניתן ביום 26.3.14 בבית משפט השלום לתעבורה בירושלים (כב' השופט נ' מהנא), במסגרתו הושת עליו עונש של 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. ביום 2.11.14 החליט המשיב על הפסקה מנהלית של עבודות השירות. כנגד החלטה זו מופנית העתירה.

לטענת העותר, הוא התייצב למקום ביצוע עבודות השירות בבית אבות "עידן הזהב" והתחיל לבצע את עבודות השירות במשך 30 יום, עד שחלה הדרדרות קשה במצבו הבריאותי, עקב תפיסת גבו וצווארו באופן משמעותי. כתוצאה ממצב זה, הוא סבל מכאבים כבדים בגב וברגל. הואיל והוא איננו מבוטח בביטוח בריאות בישראל, לא יכול היה לקבל טיפול רפואי בישראל ו/או להתאשפז בבית חולים בישראל. נוכח האמור, העותר רותק לביתו ולא יכול היה להתייצב להמשך ביצוע עבודות השירות. העותר טוען עוד, כי ביום 20.11.14 הגיעו לידיו "מספר דפים", שנמסרו לו על ידי אחיו והתברר לו למפרע כי המסמכים כוללים הזמנה לשימוע אצל המשיב שכבר עבר מועדו וכן החלטת המשיב נשוא עתירה זו. העותר לא יכול היה לדעת אודות המסמכים, וכי לו ידע עליהם, היה מתייצב לשימוע כפי שנדרש. כיום, מנסה הוא לעשות ככל שביכולתו לפתוח דף חדש בחייו ולתת למשפחתו אפשרות לחיות בכבוד. לו יכול היה לשטוח את טענותיו לפני המשיב, היה זה נעתר ודאי לבקשתו ולא מורה על ביטול עבודות השירות. ברם, החלטת המשיב ניתנה מבלי לשקול את כל השיקולים הרלוונטיים לעניין. מתן ההחלטה על ידי המשיב פגע אפוא, בזכויותיו של העותר, שלא ניתנה לו זכות טיעון לפני מתן ההחלטה.

העותר עצמו הודה בדיון שהתקיים בבית המשפט ביום 29.12.14 כי לא התייצב לביצוע עבודות השירות וכי היה עליו ליצור קשר טלפוני עם הממונה על עבודות השירות. ברם צוק העתים ומצוקתו הכלכלית הביאוהו להעדיף לצאת לחפש אחר מקורות פרנסה כדי לכלכל את משפחתו ולא לשוב לביצוע עבודות השירות לזמן קצר.

ב"כ המשיב טען שיש לדחות את העתירה. הוא הצביע על כך שהעותר התייצב לעבודות השירות במהלך חודש מאי 2014, ל-11 ימי עבודה מתוך 13, ובחודש יוני, ל-16 ימי עבודה מתוך 22. החל מיום 25.6.14, הפסיק העותר להתייצב לריצוי עבודות השירות וניתק קשר עם הממונה על עבודות השירות. כמו כן, ביום 1.6.14, פחות מחודש לאחר תחילת ריצוי עבודות השירות, נערכה לעותר שיחת בירור עקב תפקודו הלקוי במקום העבודה, אי ביצוע הנחיות ועישון במחלקה, למרות שהוסבר לו כי אסור לו לעשן במקום. בשולי הבירור, קיבל העותר "אזהרה חמורה". זאת ועוד, החל מיום 25.6.14, ועד ליום 2.11.14, בו ניתנה ההחלטה בדבר ההפסקה המנהלית של עבודות השירות, לא התייצב העותר למקום העבודה ואף לא ענה לטלפונים מאת המשיב. במהלך תקופה זו, אף זומן העותר למספר שימועים, הראשון ביום 8.9.14 והשני ביום 27.10.14, אך העותר לא התייצב לאף אחד מהשימועים. המשיב פעל אפוא בניסיון לאתר את העותר ולהחזירו למקום העבודה, על אף התנהלותו. זאת ועוד, בידי העותר מסמך רפואי אחד בלבד מיום 29.6.14, ארבעה ימים לאחר שכבר הפסיק להתייצב לעבודות השירות ואין במסמך זה כדי להצדיק את מחדליו של העותר. בנסיבות אלו, לא נפל כל פגם בהחלטתו של המשיב.

הלכה היא כי אין בית המשפט שם עצמו במקום גורמי המקצוע והרשות המוסמכת, ובכלל זה נציב בתי הסוהר, ככל ששיקול דעתם אינו חורג קיצוני ממתחם הסבירות. עיקר היקף הביקורת השיפוטית הוא בתקינות ההליך, היינו האם הרשות נהגה במשוא פנים, בהפליה ושקלה את השיקולים הרלוונטיים בתום לב ללא עירובם של שיקולים זרים (וראו: רע"ב 7067/10 נסאסרה נ' שירות בתי הסוהר (פורסם בנבו, 4.11.2008); רע"ב 1496 כץ נ' שירות בתי הסוהר (פורסם בנבו, 26.4.2007); רע"ב 11160/07 מדינת ישראל נ' ביטון (פוסם בנבו, 11.2.2008)).

במקרה זה אין מחלוקת שהעותר לא התייצב לביצוע עבודות השירות. גם בהינתן שהעותר היה מרותק לביתו בשל מחלה - דבר שלא הוכח כלל - הוא מודה בפה מלא כי גם לאחר שהחלים ממחלתו, בחר שלא התייצב להמשך ביצוע העבודות. גם לא היה דבר שמנע ממנו להודיע לממונה על עבודות השירות כי הוא אינו יכול להתייצב מפאת מצב בריאותו הלקוי כביכול. גם בכך מודה העותר. גם לא נמצאה הצדקה לאי התייצבות העותר לשיבות השימוע שנקבעו לו. ההזמנות נשלחו לכתובת ביתו ועובדה היא כי ההזמנות הגיעו ליעדן. הטענה כאילו אחיו מסר לו את ההזמנות באיחור לא זכתה לתימוכין כלשהן. העותר עשה אפוא, דין עצמי במשך למעלה מארבעה חודשים במסגרתם יכול היה ללא קושי ליצור קשר עם הממונה על עבודות השירות, לנמק את היעדרותו מהשירות, ולשוב אליהן בהתאם.

המשיב לא נחפז בהחלטתו, הזמין את העותר לשתי ישיבות שימוע והמתין למעלה מארבעה חודשים עד אשר הפקיע את עבודות השירות. לא מצאתי, אפוא פגם בשיקול דעתו של המשיב, ודאי לא כזה המצדיק התערבות בית משפט זה.

העתירה נדחת ועל העותר להתייצב לריצוי עונשו ביום 6.1.15 עד השעה 09:00 בבוקר בבית מעצר ניצן. עליו לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיזן מוקדם, עם ענף אבחון ומיזן של שב"ס. טלפונים: 08-9787377, 08-9787336.

ניתן היום, ח' טבת תשע"ה, 30 דצמבר 2014, בהעדר הצדדים.